

PERSBERICHT: Caribisch topstuk voor najaar-tentoonstelling *Leef Surrealisme*: Roberta Stoddarts *Sleepwalkers* aangekocht

Wereldmuseum koopt het schilderij *Sleepwalkers* (2009-2017) van de Jamaicaanse kunstenaar Roberta Stoddart aan. Het kunstwerk is een belangrijke aanwinst voor de collectie van het museum en zal een van de sleutelwerken vormen in de tentoonstelling *Leef Surrealisme*, te zien in Wereldmuseum Rotterdam van 17 september 2026 tot en met 29 augustus 2027.

Roberta Stoddart, Sleepwalkers, 2009-2017

Leef Surrealisme: surrealisme als wereldwijde mentaliteit

De tentoonstelling *Leef Surrealisme* onderzoekt surrealisme niet als louter Europese kunststroming, maar als een wereldwijde mentaliteit en activistische houding. Surrealisme was in uiteenlopende tijden, continenten en culturen een wijze van verzet tegen onderdrukking en een uitdrukking van verlangen, soms naar een wereld.

In de tentoonstelling zullen werken te zien zijn van tientallen kunstenaars waaronder Julio Gálan, Tetsuya Ishida, Roberta Stoddart, Renée Stout, Yves Tanguy, Co Westerik, Santiago Yahuarcani. Kunstwerken uit de eigen collectie worden gecombineerd met internationale bruiklenen, met topstukken van onder meer Museum Boijmans Van Beuningen en met hedendaags werk van Rotterdamse kunstenaars. *Leef Surrealisme*

laat surrealistische kunst van verschillende continenten zien, o.a. uit Mexico, Australië, Jamaica en Indonesië. Daarmee verruimt de tentoonstelling het gangbare museale perspectief op het surrealisme en laat het zien dat de droom van een betere wereld een universele kracht is.

Het tentoonstellingsontwerp breekt de muren van het museum op een speelse en rebelse manier open. Bezoekers worden bewust gemaakt van en bevrijd van de museale regels. In de slotruimte verdwijnen muren, plafond en vloer zelfs volledig om nieuwe manieren van kijken mogelijk te maken.

Sleepwalkers sluit hier inhoudelijk op aan. Net als de verschuivende ruimtes in de tentoonstelling, ontregelt Stoddart het ogenschijnlijk harmonieuze groepsportret en legt de verborgen machtsverhoudingen bloot.

Detail uit Roberta Stoddarts, Sleepwalkers, 2009-2017

***Sleepwalkers*: een Caribisch conversatiestuk**

Roberta Stoddart is een vooraanstaande hedendaagse kunstenaar uit Jamaica en de Cariben, bekend om haar gelaagde portretten en verontrustende landschappen die de doorwerking van kolonialisme, etniciteit, gender en klasse in het dagelijks leven onderzoeken. Haar werk, dat internationaal wordt tentoongesteld en bekroond, roept vragen op over identiteit, marginalisering en wat het betekent om 'erbij te horen' of als 'ander' te worden gezien.

In *Sleepwalkers* grijpt Stoddart terug op het 17e- en 18e-eeuwse genre van het conversatiestuk: ogenschijnlijk informele groepsportretten in harmonieuze setting, die in werkelijkheid koloniale machtsverhoudingen normaliseerden. Door deze beeldtaal toe te passen op een nachtelijke huwelijksvoltrekking, waarbij elk figuur een symbolische betekenis draagt, ontmantelt Stoddart de machtsverhoudingen die achter het portret schuilgaan.

In een nachtelijk, zwoel, Caribisch landschap vol Spaans mos zien we een huwelijksvoltrekking. Figuren uit verleden en heden lijken samen te komen in een bevroren moment. Mens en dier richten hun blik op de toeschouwer, als gevangen in koplampen, en lijken te vragen: wat nu? Het werk ademt een droomachtige spanning die die geworteld is in een uitgesproken Caribische context. Centraal in het kunstwerk staat Bertha Mason, het 'zolderpersonage' uit de roman *Jane Eyre* (1847) van Charlotte Brontë. Bertha, afkomstig uit Jamaica en in de roman gereduceerd tot klassieke koloniaal karikatuur - agressief, exotisch, wild, promiscue en irrationeel -, krijgt in dit schilderij een eigen verhaal, een eigen stem. Stoddart sluit daarmee aan bij postkoloniale herlezingen, zoals *Wide Sargasso Sea* (1966) van Jean Rhys, waarin het verhaal van *Jane Eyre* wordt verteld vanuit het perspectief van Bertha. Door deze literaire en historische lijnen samen te brengen, bevraagt *Sleepwalkers* hoe koloniale structuren doorwerken in identiteit, gender en klasse. En hoe begrippen als 'dader' en 'slachtoffer', 'zwart' en 'wit', 'verleden' en 'heden' in een postkoloniale wereld onlosmakelijk met elkaar verweven zijn.

Detail uit Roberta Stoddarts, *Sleepwalkers*, 2009-2017

Een verrijking van de Collectie Nederland

Met 500.000 collectiestukken en 750.000 foto's beheert Wereldmuseum een collectie waarin geschiedenis, mondiale kunst en materiële cultuur samenkomen. Hedendaagse kunst speelt een cruciale rol in het herlezen van deze geschiedenissen én de reflectie op het hier en nu.

Met deze aankoop, mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Mondriaan Fonds, voegt Wereldmuseum een uitzonderlijk werk toe aan de Collectie Nederland. Hoewel Stoddart grote bekendheid geniet in de Cariben en in de Amerika's, is haar werk nog niet eerder door een Europees museum aangekocht.

Sleepwalkers is vanaf 17 september te zien in de tentoonstelling *Leef Surrealisme* in Wereldmuseum Rotterdam en laat daar zien dat surrealisme geen afgesloten hoofdstuk uit de Europese kunstgeschiedenis is, maar een levende, mondiale kracht: een manier van kijken, dromen en handelen die tot op de dag van vandaag resoneert.

Na afloop van *Leef Surrealisme* verhuist het schilderij naar Wereldmuseum Leiden, waar het in 2027 een prominente plaats krijgt in de vernieuwde vaste presentatie die gaat over mondiale perspectieven op de geschiedenis van kunst en design.